

Portretfoto van Fernand Van Oorle.
Collectie Georges Wemans.

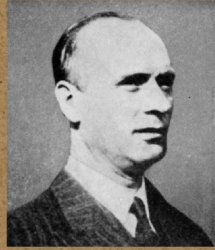

Foto van Gustave Morren, uit
W. Smeyers e.a., *België in de Tweede
Wereldoorlog*, deel 9, Kapellen, 1990, 111.

Foto van Paul Martens,
uit verzetsblad *Vrij Volk*
op 15/12/1945.

Foto van René Swaelus, uit Clerbout G.,
"Politische België. Het trieste verhaal
van vier Kapelse politieke gevangenen,
1940-1945", *ErfgoedBLAD*, 2/1, 2011, 13.

Grafsteen van Gaston Cappuyns,
Stadsbegraafplaats Leuven.
Foto Marcel Rosvelds, 2013.

Gedenkplaat aan Gustave Morren / Victor
Beesemans in de wandelzaal op het gelijkvloers.
Foto Lander Loecx.

Bevoegdheidsconflicten tussen de gerechtelijke politie en de Duitse politiediensten zijn legio. Uit onvrede met het optreden van de lokale autoriteiten tegen de sterk aanzwellende, al dan niet verzets-gerelateerde criminaliteit, trekt de bezetter steeds meer zaken naar zich toe. Eerst plaatst ze in de loop van 1942 de parketten onder supervisie van Duitse officieren. Vervolgens, in april 1944, ontnemt het *Oberkommando* van de *Wehrmacht* de Belgische magistratuur de bevoegdheid om op te treden in zaken met betrekking tot wapenbezit en -gebruik. Verdachten van zulke misdrijven dienen voortaan rechtstreeks te worden overgedragen aan de Duitse militaire rechtbank. Aangezien deze maatregel magistraten tot actieve collaboratie dwingt, stoot ze op bijzonder veel verzet. Als protest treden veel rechtbanken nauwelijks nog op: veel misdrijven blijven onbestraft, wat leidt tot een verdere toename van geweld en wapenbezit.

De spanningen moeten in het gerechtshuis, waar rechtbanken en *Kommandantur* onder hetzelfde dak huisden, bijzonder tastbaar zijn geweest. Zeker ook omdat enkele magistraten, advocaten en personeelsteden actief zijn in het verzet. Vaak bekopen zij dat met hun leven. Dienstdoend procureur des Konings Jean 'Fernand' Van Oorle sticht in augustus 1942 bijvoorbeeld het inlichtingsnetwerk 'Jean'. Hij helpt Engelse piloten terug te keren naar Engeland, is betrokken bij sabotageacties en wendt zijn functie aan om partizanen te helpen na hun aanhouding door de politie. Na zijn arrestatie door de Gestapo in februari 1943 wordt hij in de gevangenis van Wolfenbüttel

onthoofd op 5 juni 1944. Griffier Gustave Morren (†26/4/1944) wordt gefusilleerd in het fort van Breendonk wegens vermeend terrorisme, zijn collega Victor Beesemans (†4/5/1945), bode, komt om het leven in het concentratiekamp van Buchenwald. Paul Martens, onderzoeksrechter, waarnemend ondervoorzitter bij de rechtbank van eerste aanleg en actief in het Leuvense verzet, ontloopt een dergelijk lot, maar sterft desondanks nog tijdens de oorlog. Volgens *Vrij Volk*, een clandestien weekblad van weerstandsgroep NKB, weigerde hij steevast Duitsers de hand te schudden, hielp hij agenten van de inlichtingendiensten en wist hij tal van opgepakte verzetsstrijders uit handen van de bezetter te houden. Op 1 mei 1944 overlijdt hij aan hartfalen terwijl hij met een stootkar bewoners van het gebombardeerde Blauwput (Kessel-Lo) helpt te verhuizen.

Ook de balie kent slachtoffers. Advocaat René Swaelus die samen met zijn schoonbroer spioneert voor de Fransen, wordt in januari 1943 tijdens zijn lunchpauze in de Vital-Decosterstraat aangehouden en vijf maanden later met de guillotine onthoofd in Dortmund. Advocaat Gaston Cappuyns, in 1942 opgepakt wegens 'het verlenen van hulp aan de vijanden van Duitsland', wordt op 22 april 1945 bevrijd door Amerikaanse troepen. Zwaar ziek door de geleden ontberingen, sterft hij vroegtijdig op 20 mei 1949. Verschillende gedenkplaten in de hoofdingang van het gebouw herinneren aan deze oorlogsslachtoffers.

